

WINDVAANZELFSTUURINRICHTING

Er is – denk ik – geen grens aan wat je zelf kunt doen. Wel zijn er harde grenzen aan het plezier en het voordeel dat dit oplevert ten opzichte van de tijd en moeite die je ervoor moet opbrengen. Mijn vader kon het bijvoorbeeld niet laten om alles zelf te maken en te repareren. Een haperende lichtschakelaar verving hij niet à raison van een paar gulden door een nieuwe. Met het tot op de draad versleten mechaniekje verdween hij in de schuur. Foeterend op 'het klungelwerk van de fabrikant' was hij bijna een hele dag bezig met stukjes metaal, veertjes, bakeliet en lijm, tot het ding het weer deed en nooit meer stuk zou gaan. Hij werd daar beslist niet vrolijk van. Hij had er zelfs last van, maar kon het gewoon niet laten.

Iets van die tic heb ik meegekregen. Toen ik ooit mijn 31-voets Golden Hind gereedmaakte voor een rondje Atlantic, was er geen budget voor een windvaanstuurinrichting. Ik besloot er zelf een te maken volgens het pendulumconcept. De Navik stond daarvoor model, maar de fragiele stangetjes en kunststofkoppelingen in de overbrenging van de windvaan naar het trimroertje op de pendelende peddel, leken mij te kwetsbaar. Een superlichte hydraulische constructie zou veel robuuster zijn. Toen windvaan, stalen stoelconstructie en peddel klaar waren, zette ik me aan het hydraulisch mechaniek. Zuigertjes zouden niet voldoen, want te veel wrijving. Ik koos daarom voor neopreen balgjes, die al bij geringe winddruk door het bewegen van de vaan zouden worden ingedrukt of uitgetrokken. Tussen twee balgjes bij de windvaan en twee bij het trimroertje kwamen dunne nylon vloeistofslangen. Mijn vader wist van dit project, maar ik hield hem op afstand; het was MIJN ding. Na twee maanden ijverig werken in de vrije tijd was de installatie gereed voor montage. Ik was best trots, totdat ik de hydraulische overbrenging vulde met koelvloeistof. De beide balgjes onder bij de peddel zwollen onder de druk van anderhalve meter vloeistof op tot ballonnetjes waaraan niets meer was in- of uit te drukken. Ik zag mijn fout, maar wist niet hoe het verder moest.

"En?" vroeg mijn vader de volgende dag. Het verhaal dat ik hem vertelde was niet bepaald een beloning voor een paar maanden gepassioneerd 'zelf doen'.

"Zal ik eens kijken of ik er nog iets van kan maken?" Vooral dat 'nog iets van kan maken' deed zeer, maar ik kon moeilijk nee zeggen. In zijn schuur stond een kleine draaibank, de wanden hingen vol handgereedschap en op de grond stonden kisten met allerlei materiaal. Het zou dus wel goed kunnen komen. Ik gaf 'mijn project' uit handen en vertelde er nog bij waarom ik had gekozen voor een meer robuuste constructie. Een week later was het klaar. Tot mijn verbazing had hij mijn bouwsel voorzien van een stelsel van stangetjes en kunststofkoppelingen, nog lichter dan dat van de originele Navik. "Dit kan allemaal meeveren zonder te breken of te vervormen", zei hij. "Deze uitvoering kan dus écht tegen een stootje en laat je niet in de steek." Ik zag op zijn gezicht even een oprechte glans van voldoening die ik nooit eerder had gezien. Mijn rondje Atlantic vond hij maar niks. Maar als het toch ging gebeuren, dan moest ik met goede spullen vertrekken en 'goed' was voor hem alleen goed als het goed was. Als zelfdoener had hij alle zwakke punten uit de constructie gehaald, ditmaal niet mopperend over het klungelwerk van anderen, maar als zijn bijdrage aan goede spullen om mee zee te kiezen. De vaan heeft altijd perfect gewerkt en de fragiele delen van het mechaniek bleven zelfs intact toen ze in de verdrukking kwamen van een onder groter spanning staande sleeplijn.

Rob Bijnsdorp is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jachtontwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.

Mijn vader wist van dit project, maar ik hield hem op afstand; het was MIJN ding

